

פרוטוקול מס' 5/ד

מישיבת ועדת הכלכלה, שהתקיימה ביום ג', 18.11.58

בשעה 11.00

נכח:

- חברי הוועדה:
 - ב. אבניאל - היו"ר
 - ס. אולמרט
 - י. אלמוגי
 - ב. אזניה
 - ע. איכילוב
 - י. אלון
 - א. וילנסקה
 - ב. ניצני
 - ש. פרלשטיין
 - ג. שוקן
 - ש. שורש
 - א. תלמי

מוזמנים:

- מר ק. לוז - שר החקלאות
- מר גוטגלט - היועץ המשפטי של משרד החקלאות
- מר גן - נציג משרד החקלאות
- ד"ר פישלר - מנהל החברה
- מר נגבי - נציג משרד המשפטים
- מר פלקסר - מזכיר הוועדה

סדר-היום:

חוק המועצה לגידול אגוזי אדמה ושיווקם, תשי"ח - 1958.

=====

היו"ר ב. אבניאל:

אני פותח את הישיבה.

אנו נגשים לויכוח על סעיף 2 מהצעת החוק.

ע. איכילוב:

אני מציע שמע"ף 2 ינוסח כך - יתוקם מועצה לאגוזי אדמה! אמביר בימוקי.

הטובן העברי - לגידול אגוזי אדמה - אומר מלכתחילה שהמועצה הזו יכולה לעסוק גם בגידול. יש לזה, איפוא, משמעות אחרת מאשר לכתוב אחר כך. אם אני אומר שהשם יהיה - מועצה לאגוזי אדמה, ואחר כך בסעיף 3 אצטרך להחליט שהתפקיד יהיה - לעודד פיתוח ענף אגוזי אדמה, לרבות השבחת שיטות העיבוד וכו'. - אין זה עומד בסתירה לעצם השם הזה של - המועצה לאגוזי אדמה.

תיקון שני - בקשר ל - לשיווקם, עדיין אנחנו שנויים במחלוקת על המושג שווק ארצי או לא ארצי. אני מציע לכן כי כאשר נגטור את החוק, אם תהיה החלטת הרוב ביחס למושג שווק, אזי נחזור לזכוח סביב זה.

לעת עתה נסתפק בחיסונו - מועצה לאגוזי אדמה.

מר גוטבלוט:
לדעתנו השם הזה ראוי ואסביר מדוע.
אנו רוצים להזכיר בכך למועצה הזו
שעליה לעסוק לא רק בעניני שווק, אלא גם בעניני ייצור. היינו,
גידול. מהנסיון של המועצה לשיווק פרי הדר יודעים אנו כי היא
מתרכזת יותר מדי בעניני שיווק, ומחעלמת מעניני גידול, טיפול
בפרדסים וכו'. אנו חושבים לכן כי כדאי להדגיש את הדבר ולתת
לזה ביטוי בעצם השם.

היו"ר ב. אבניאל:
דומני כי יש חשש מה במילה - "לגידול".
מכאן יכול להשתמע כי המועצה בעצמה תטפל
בגידול. שהיא תהיה בעלת מטעים של אגוזי אדמה. דבר אשר לדעתי
וגם לדעת הממשלה איננו ראוי.

אני מציע, ודומני כי ח"כ איכילוב גם
כן יקבל זאת, שהניסוח יהיה - "תוקם מועצה לפיתוח ענף אגוזי אדמה
ושיווקם". למילה - "פיתוח" - איש ודאי לא יתנגד. אנחנו כולנו
בעד זה שהמועצה תטפל בפיתוח הענף.

י. אלמוגי:
אם ח"כ איכילוב יסכים לדברייך, גם אני
אסכים לזה. גם בעיני לא נראה אם יש
מקום לויכוח על הניסוח "גידול" או "פיתוח הענף", אבל אי אפשר לקבל
את השם - "מועצה לאגוזי אדמה" - כי זה איננו מסביר דבר.

היו"ר ב. אבניאל:
אנחנו משאירים לח"כ איכילוב את הרשות
כי אם ימצא לנכון שהמילה - "ושיווקם" -
איננה מחאימה, הוא יסתייג.

ע. איכילוב:
אין לי כל סיבה להתלהב לקראת להיות נתון
במצב של מסתייג. אמרתי ביחס לשיווק
ותבעתי כי יצינו את השיווק לחו"ל, כי זה הכרחי. חלקתי על ענין
השיווק בארץ.

אני מציע ברגע זה להסתפק בנוסח - "תוקם
מועצה לפיתוח ועידוד אגוזי אדמה".

היו"ר ב. אבניאל:
הנוסח יהיה - "תוקם מועצה לפיתוח ועידוד
אגוזי אדמה ושיווקם". אשר למילה - "ושיווקם" -
אם ח"כ איכילוב ירצה בכך, נחזור לדיון. יכול להיות שגם אני אשתכנע
שהשיווק צריך להיות רק לחו"ל, מאידך יכול להיות שאם נבדוק את פרטי
הדברים גם אתה תחשוב שאין אסון בכך.

סעיף 3.

ע. איכילוב: לסעיף (1) אין לי הערות.

לסעיף (2) - אני מציע נוסח אחר. אני וחברי,
ואף חלק מהסקטור ההסתדרותי, איננו חושבים כי תכנון ההקלאות צריך להיות
בידי הממשלה, מבחינה של חוק מחייב. מוכן לי כי פה הכוונה במושג
לתכנון היא - לעזור בהבטחת קרקעות, מים, לדעת מה הגבול של השטח אליו
מותר להגיע לאור הסיכויים של מכירה בחו"ל וכו'. משום כך אני מבקש
מהמשפטים נסוח אחר שיאפשר את הטפול בבעיות אלה מבלי שתהיה לו
נוסחה משפטית ברורה כל כך של תכנון אגוזי אדמה.

לסעיף (3) - אני מציע לא לדון בזה עכשו, אלא
לאחר שנחליט בסוף ביחס לשיווק המקומי. בסעיף 18 זה מפורט יותר.

היו"ר ב. אבניאל:
הכוונה שלך לגבי סעיף (2) שלא יוכלו להשתמש
בחוק זה כמכשיר לאיסור במקומות מסויימים
מחוך שיקולים שאינם נוגעים לגופו של הדבר, אבל אינך מתנגד שהדבר
יתוכנן לצורך גופו של הענין.

ע. איכילוב: סעיף (1) האומר "לעודד פיתוח וכו'" זה
אומר אדמה, מים וכל הקשור בזה. כל חקלאי
יודע מה זה נקרא לגדל יכול.

סעיף (2) אם מדובר על תכנון לשם מניעת
קסטרופה כפי שהיתה פעם בארץ, שהיתה שנת יכול טובה ואחר כך לאור
זה הגדילו את השטחים פי עשרה, והחקלאים שקעו בחובות לשנים, זה בסדר.

סעיף (3), מתפקידה של המועצה לדעת כמה מוכרים
בחו"ל, מה הסיכויים למכירה, עליה לדאוג לכך שלא יטעו יותר מאשר כמות
מתקבלת על הדעת, ולשם כך יש לתת את הכלים הדרושים בידה. אך אינני
מסכים כי בידי המועצה תהיה הזכות להחליט אם לטעת או לא לטעת, לשחול

ש. שורש:

חושבני שיש צורך לומר במפורש לתכנון. אתן דוגמא. ישנה בעיה של גידול אגוזי אדמה באדמות כבודות המשמשים רק לשמן ופצוח לאוכלוסיה המקומית, ולא לייצוא. המועצה אזי צריכה לכוון ולתכנון את הדבר הזה, שיגדלו את אגוזי האדמה בעיקר באדמות קלות, ויש צורך למסור לה סמכות כזו. מוכרחה, איפוא, להיות כאן המילה - לתכנון, מבחינת התועלת המשקית.

ט. אולמרט:

בקשר לסעיף הזה כבר אמרתי בויכוח הכללי, כי אין שורש פרוש באף סעיף באיזו צורה המועצה תשתמש בסעיף הזה. דבר זה מרתיע אותי. אני חושב כי יש מקום לסעיף הזה גם מהסיבות שדבר עליהן ח"כ שורש ואחרים, היינו, עדיפות של גידול מסויים, גבולות של הכמיות, של אפשרות השיווק וכו'. כך אפשר, איפוא, לראות מראש מה יכול להתהוות בשוק הייצוא, ואז יכול להיות מצב שלא צריכים יהיו להגביל שטחים ולאחוז באמצעים, אך לא ברור לי מה תהיה הסמכות החוקית לכל הדברים האלה אשר פה אינם מוזכרים. זאת רצוי לברר.

סעיף (3) כפי שמוגש כאן בנוף הרי מהגדרות ואיננו

שייך לסעיף 18. כשבגיע לסעיף 18 נוכל אז לחזור לזכור. שם ישנם סעיפים המסבירים איך ישתמשו בסעיף 3. הסעיף הראשון לדעתי הוא מילולי, לא כן הסעיף השני אשר איננו רוצה כי ישאר מילולי. הסעיף השלישי הוא מפורד, ומה שנוגע לסעיף הרביעי, הוא מילולי, אבל יתכן שאותם השליחים של הממשלה במועצה לשווק יהיו יועצים של השד, וימסרו מה שברשם. אני לכן מבקש מהיועצים המשפטיים שיטבירו איך ישתמשו בסעיף (2).

ש. פרלשטיין:

בקשר לסעיף (2) אולי נכתוב במקום לתכנון גידול אגוזי אדמה, לכוון את גידול אגוזי האדמה. לא שזה יהיה מחייב תכנון, אלא הכוונה. מהבחינה המילולית יש לזה הגבלה לגבי אפשרות של איסור מוחלט, לגבי שטחים, מקומות ודברים אחרים.

ע. איכילוב:

אנחנו דנים פה בנושא אשר אמנם איננו אחת הבעיות היסודיות של המדינה, אבל זוהי בעיה המעניינת אנשים רבים. אני דוגמא מבעיה אחרת שספילתי בה. אמנם נעניתי על ידי משרד החקלאות, ומה שנראה היה בעיני כמסגה-תוקן, אבל זה קשור עם המושג תכנון.

בארץ מגדלים סלק סוכר. פה, בלי שיהיה חוק ישנו תכנון על ידי משרד החקלאות, הקשור באדמה, מים, התישבות חדשה ועזרה לו, ובעיה של בתי חרשת לסוכר. עד עכשו היה סידור מוסכם כי שטח מסויים מוקצב להתישבות החדשה, ושטח אחר לסקטור של התאחדות האכרים. היות וישנה בעיה קליטת הכמות, עשו השנה תכנון חדש, ולפי זה הגדילו את השטח להתישבות החדשה, והיו צריכים להפחית על חשבון אחרים. את ההפחתה הזו עשו לאכרים ולא לסקטור ההסתדרותי. באתי למשרד החקלאות, וסגן השד הצדיק את טענתי, והדבר תוקן. הדבר קרה מאחד ואין חוק, זה היה נקרא תכנון, והנה מה שאפשר לעשות במקרה כזה. אני, לכן, בעד זה שיהיה חוק. אנחנו איננו רוצים לבא לכנסת עם הסתייגות על הויכוח החריף הזה, ולכן אני אומר, מובן לי כי המועצה צריכה לטפל בברור התנאים והאפשרויות של גידול אגוזי אדמה, אבל לא לתת נוסח משפטי כזה שבעקבותיו אפשר לקבל החלטות של איסורים, לפי מה שמוצע כאן אפשר לאסור, ואת זה אני רוצה למנוע, ומוכרחים למנוע.

א. תלמי:

אני איננו מתיחסת אל דברים אלה כאל דברים מילוליים אלא כאל דברים מעשיים מאוד. אני מתארת לי שיהיו קציבי פיתוח וועדות שונות, והדבר המעשי יימצא בהמשך הזמן. אני הייתי מציעה לח"כ איכילוב שישתכנע לגבי סעיף (2) במה שנסח אותו באופן שיעודד תכנון. היינו, שהמועצה הזו תעודד תכנון ותעוץ לתכנון.

שר החקלאות ס. לוז:

דברי ח"כ איכילוב חיזקו את הצורך בסעיף (2) המדבר על תכנון. הוא הביא דוגמא בולטת של סלק סוכר. בית החרושת יכול לקלוט כמות מסוימת בלבד, ואם ישאירו זאת חופשי ישתלו פני שנים יותר ויצטרכו לזדווק את הסלק החוצה. אותו הדין לגבי כסנים. השאלה אם המועצה רשאית לעשות

ר.ב.

שר החקלאות ק. לוז: אי אפשר יהיה להמשיך בתכנון ללא חוק כנכח. אנחנו אתהחוק קובעים כדי להקנות סמכות לגוף שעליו יוטל הדבר הזה. אם ימצא מקום לאפליות, ישנן דרכים לתיקונם. ישנה כנסת, ישנן ועדות, ישנה אפשרות של פניה למשרד המטפל בזה. יש גם חוק, אבל לעצם העניין אין זה מוטל בכל ספק שיש הכרח כי המועצה אשר תוצר על ידי החוק הזה תהיה מוסמכת לעסוק בחוק הזה. אני לכן אינני מקבל את ההצעה של ח"כ תלמי לעודד תכנון. אין זה אומר שהמועצה מתכננת אלא מעודדת את ניהול התכנון.

לשאלתו של ח"כ אולמרט, אם יש בטעיפיים הבאים משהו אשר מסמין את המועצה, לדעתי עצם הקביעה הזו שמתפקידיה של המועצה לתכנן גידול אגוזי אדמה, מספיקה. בהמשך ההצעה בא סעיף 19 (7) המדבר על הסדר גידול אגוזי אדמה וכו'. אם אנחנו מכניסים את העניין הזה בסעיף הקיים המדבר על חקנות, זה אומר כי המועצה רשאית להתקין תקנות בעניין התכנון, והן טעונות אשור השרים.

ח"כ אולמרט דבר על סעיף (4) כעל הגדרה מילולית. לא כן. אם זה מתפקידיה של המועצה, כי אז זה אומר שהממשלה חייבת להתייעץ עם המועצה. אין זה סעיף המסמין את המועצה לייעץ, אלא מטיל על הממשלה חובה מיוחדת להתייעץ עם המועצה.

ב. אונזיה:
ברצוני להסב את תשומת לבכם שאין דומה מצב משפטי לגבי אי קיום של מועצה מתוך שיקול דעת משותף, או מתוך מצב מעשי עובדתי, לקיום מועצה אם התכנון לא יתקבל. אם אין חוק שאין מועצה, אזי בכל זאת אפשר לתכנן ולהטיל את התכנון הזה בכח המציאות ובכוח הבטחת מחיר מקסימלי ובכוח כל הדברים הקיימים בין הממשלה לבין היצרנים. כאשר יהיה חוק אשר יפרט מה המועצה רשאית לעשות, וזה לא יהיה כתוב, אז לא שאתה לא הכנסת מאומה, אלא הוצאת את הכל. אני רוצה להגיד בזה לועדה שקטלוג משפטי הינו דבר מסוכן כי מה שאיננו בקטלוג, מוצא. אם אין בכלל חוק אפשר לתכנן בלי חוק, אבל אם יש קטלוג והתכנון איננו בתוכו, הוא במפורש מוצא.

היו"ר ב. אבניאל:
צדק ח"כ איכילוב בחשש שלו, אבל איננו צודק אם ירצה לבטל לגמרי את הסעיף של תכנון, כי זו הרי אחת הנקודות העקריות של כל המועצה הזו, וחייבים למצא נוסח כזה שימנע את האפשרות של שימוש לרעה. לו היינו כותבים "לתכנן למטרת הצלחת הענף, לפיתוח הענף גידול אגוזי אדמה, ועל ידי כך אתה קובע סייג שאם המועצה הזו תבצע את החוק מתוך מחשבות לא טובות ומתוך גישה בלתי צודקת, ומתוך רצון להעדיף חלק אחד על השני, אתה יכול לבוא ולהגיד טענותיך, ועלול אף להגיש קובלנא לבית-דין-גבוה לצדק. אם התכנון יבא בצורה של בלימת עודף יכול אשר יצטרכו לזרקה, זה עלול להיות נכון, אבל אם זה יבוא כדי לתת לחלק מסויים זכויות מיוחדות, זה איננו נכנס בהגדרה ובמושג - "הצלחת פיתוח הענף".

ג. שוקן:
אינני מדבר על (2). אני מסכים לנוסח הזה - "לתכנן" אבל ברצוני לחזור על מה שאמרתי בישיבה הקודמת לגבי מס. (3).

היו"ר ב. אבניאל:
אנחנו בענין מס. (3) איננו מחליטים היום. החלטנו לפני בואך שלא נחליט מאחר ובהמשך הסעיפים ישנו סעיף מס. 18 אשר הוא מפרש את כל העניין הזה. ואמרנו, והיה אם נגיע לעמק השווה לגבי זה, משאירים גם את סעיף (3), והיה אם לא, אזי או שתהיינה הסתייגויות או שנשכנע אחד את השני.

ד. אולמרט:
אני רוצה להציע באפן מעשי לקבל מס. (2) כמו שהוא. אינני מסכים עם דברי השר כי סעיף 19 (7) הוא המגדיר סמכויות ותכנון. כשנגיע לסעיף זה נראה כי אפשרות הגדרות שונות, יש פה סיווג וכו'. כל מה שכחוב הלאה איננו שייך לתכנון. נוכל, איפוא, להרגע ח"כ איכילוב למצא פה שיטה.

ה. איכילוב:
אני מציע שסעיף (2) ינוסח בצורה זו. "לתכנן גידול אגוזי אדמה, למעט סמכות איסור גידול".

נוסח שני - "לברר ולבדוק תנאים ואפשרויות לפיתוח היטף ומסום המטעים. בהחאם לכך להדריך ולכוונן".

היו"ר ב. אבניאל:
בקשר לנוסח הראשון כולנו תמימי דעים שאין הוא בא בחשבון. לפעמים צריך לאסור גידול במקום שאיננו מחאים, או לשם בלימת עודף כמויות.

שר החקלאות ק. לוז:
ישנו חוק שכל נטיעה טעונה אישור.

היו"ר ב. אבניאל:
אני מעמיד להצבעה את הנוסח של ח"כ פרלשטיין - לכוון ולהדריך את גידול אגוזי אדמה.

ה צ ב ע ה

ההצעה לא נתקבלה.

היו"ר ב. אבניאל:
לגבי הנוסח השני של ח"כ איכילוב אני אצטרף באם יהיה מוכן להסכים לנוסח מחוקן בצורה זו. להוסיף את המילים - "בהתאם לכך להדריך וגם לתכנן". בצורה כזו יש מגבלות באיזו צורה מותר לתכנן. לדעתי זה מכשיר מספיק בידי משרד החקלאות. נוסח זה חופף במילים אחרות את הנוסח של הצעתי.

ע. איכילוב:
אינני מוכן לתיקון.

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ איכילוב לא נתקבלה.

היו"ר ב. אבניאל:
אני מציע את הנוסח - "לתכנן למטרת הצלחת ופיתוח הענף גידול אגוזי אדמה". בזה הייתי מכניס מגבלה שמותר לתכנן אך ורק מתוך שיקולים של הצלחת הענף ולא אחרים. בכך אני מרגיע את האחרים. את הניסוח המשפטי אפשר יהיה עוד ללטש. כוונתי, מאחר וישנם מקרים שמנצלים חוקים על מנת לתת העדפות, וליצור אפליות, וכאים אחרים לדרוש הגנה בענין זה. אין זו פעם ראשונה שאנחנו מכניסים מגבלות כאלה.

שר החקלאות ק. לוז:
אתה אמרת - "למטרת הצלחתו ופיתוחו של הענף". אם יתברר שיש לצמצם יהיה זה אז - לצמצומו, ולא לפיתוחו.

היו"ר ב. אבניאל:
אם כך, נאמר - "למטרת הצלחת הענף".

ג. שוקן:
ברצוני לשאול את היועץ המשפטי, האם במה שכתוב ב-(1) - "לעודד פיתוח ענף אגוזי אדמה", אין פרוש הדבר שזה עצמו כבר מונע חכנון במטרה לצמצם? מר גוטבלט: אין זה כך.

היו"ר ב. אבניאל:
הרעיון הוא ברור, "לתכנן למטרת הצלחת הענף גידול אגוזי אדמה".

חושבני כי נוסח זה נותן בידי הממשלה את המכשיר הדרוש, ומרגיע אפשרות של חששות וחשדות. הכנסנו בהרבה חוקים מגבלות כאלה.

שר החקלאות ק. לוז:
כאשר מדברים על הצלחת הענף, הכוונה המתקבלת על הדעת היא הצלחה חקלאית, שיהיה יכול טוב.

י. אלון:
אולי אפשר לומר - "לטובת הענף"?

היו"ר ב. אבניאל:
אני יכול לקחת גם נוסח שלישי. לגדל אגוזי אדמה בתנאי שלא ישתמשו לשום מטרת אחרות. לא רציתי ללכת בדרך זו והכנסתי לכן מגבלה בצורה חיובית.

ש. שורש:
אני מציע להסמיק את שר החקלאות להתקין תסנות לגידול אגוזי אדמה. אם יודסטו

א. תלמי:

אינני רואה את הצורך להוסיף את המילה -
"לטובת הענף". בדרך כלל מחוקקים חוקים
לטובת הענף. כל אחד יראה את טובת הענף מנקודת ראות פרטית שלו.
הועדה מורכבת מכל הגורמים כדי שהדבר שיתקבל יהיה הממוצע, אולי
האופטימום. אני רואה בזה דבר יסודי. יש לפעמים והתכנון פוגע
במישהו. האם יש אפשרות לערער? האם יש ועדת ערר בענין זה? חפשתי
בהצעת החוק אבל לא מצאתי כי אם לפי התכנון מישהו יראה את עצמו
נפגע יהיה לו לאן לפנות.

היו"ר ב. אבניאל:

כשנגיע לפרוט נכניס את זה.

הנוסח שאני מציע הוא - "לתכנן למטרת הצלחת

הענף גידול אגוזי אדמה"

ה צ ב ע ה :

הצעת היו"ר ב. אבניאל לא נתקבלה.

רושמים הסתייגות היו"ר ב. אבניאל, וח"כ שוקן.

אני מציע שנתאחד סביב המלה - "לטובת הענף".

י. אלוין:

אני מסכים לנוסח - "למטרת טובת הענף". אינני
רואה מדוע חושש שר החקלאות מהמילה - למטרת

היו"ר ב. אבניאל:

טובת הענף.

הצלחת הענף פרושו שהיכול יהיה יותר גדול.

שר החקלאות ק. לוז:

אני מציע שכולנו נסכים לנוסח - "לתכנן לטובת
הענף גידול אגוזי אדמה". על ידי כך אנחנו
קובעים שהמועצה הזו עוסקת אך ורק בתכנון אגוזי אדמה, ואי אפשר במועצה
הזו לבצע מטרות אחרות. אין המועצה הזו צריכה להיות גוף עליון לתכנון
חקלאות. מטרת המועצה הזו צריכה להיות להגן ולעודד פיתוח ענף זה.

ג. שוקן:

אולי אפשר בסעיף (1) לכתוב כך. "לטפח פיתוח
ענף אגוזי אדמה, לרבות השבחה וכו'". ואילו

א. תלמי:

בסעיף זה המדבר על תכנון לכתוב - "לעודד ולתכנן". בכך יהיה גם לטובת
הענף וגם תכנון ועודד.

אבל אם צריך להפחית ולא להרבות?

ב. אזניה:

כשאתה מוציא מדונם אחד יותר מאשר משני דונמים,
אין פרוש הדבר הפחתה אלא עודד.

א. תלמי:

לחפוש פשרה נראה לי שצריך לאחד את הסעיפים
(1) ו-(2) ולהוסיף בצורה זו. "לעודד פיתוח
ענף אגוזי אדמה, לרבות השבחת שיטות העיבוד, העלאת פרוין העבודה ורמת
היבולים, ולשם כך לתכנן".

ש. שורש:

לעודד פיתוח ולשם זה לתכנן?

שר החקלאות ק. לוז:

כאן כחוב, פיתוח ענף, השבחה וכו', בזה נתנת
סמכות גם לצמצם.

ש. שורש:

אני חושב כי הנוסח של ח"כ שורש מאפשר במקרה
של צורך גם לצמצם. כי אם הרחבה ואי צמצום
גורמים להורדת המחירים בשוק, יש צורך אז להגביל.

ג. שוקן:

אני מעמיד להצבעה את הנוסח של ח"כ שורש
אשר כולנו נתאחד סביבו.

היו"ר ב. אבניאל:

האם באמת מכאן נובע שאפשר לצמצם?

שר החקלאות ק. לוז:

בהחלט לא.

מר גוטגלט:

א. תלמי:

הצעתי הצעה, נסחתי אותה, ואני שואלת את
משרד החקלאות אם מותר לקבל שהמילה "עודד"
וחכנון" יעמדו בשורה אחת, כדי שנוכל להתאחד. אם זה יתקבל אני אציע
להצבעה, אם לא יתקבל לא אציע.

היו"ר ב. אבניאל:

אין זה משנה לגבי פורום זה. אין הצעתך עונה
על ההסוסים של המסתייגים.

י. אלוך:

אני מציע שנחזור אל המילה - "לטובת".

היו"ר ב. אבניאל:

צעה הצעה למצא נוסחה משותפת. הצעתך איננה
נוסחה משותפת בשביל הועדה.

י. אלוך:

אני סבור שעל ידי שימוש במילה "לטובת", יש
בכך מספיק גמישות שיוכל להשיב גם על ההסוסים
של היו"ר, ואז יוכל להסתלק מהסתייגותו, וזה גם מספק את משרד החקלאות,
כי אין בזה משמעות אחרת. אני מציע לקבל זאת ולהסתלק מההסתייגות.

א. תלמי:

אני מציעה כי אלה יהיו תפקידי המועצה. "לטפח
פיתוח ענף אגוזי אדמה, לרבות השבת שיטות
העיבוד, העלאת פריון העבודה וכו'". אני מוצאת שזה תובע "טפוח" ולא
"עודד". וסעיף (2) - "לתכנן ולעודד גידול אגוזי אדמה". עידוד פרושו
לטובת המגדל.

ב. אזניה:

אני חייב לבקש לא להתחמק מהבעיה האחת, האם
באפן כזה מותר יהיה להפחית או לא. כל דבר
המצמיד עידוד לתכנון, אומר רק תכנון שיש בו משום גידול ולא הפחתה.

היו"ר ב. אבניאל:

ברצוני לשאול אם תקבלו את הנוסח - "לתכנן
טובת הענף" ולהוסיף לפני זה "מבחינת טובת הענף".

ע. איכילוב:

ברצוני לשאול, כאשר זורעים 20 אלף דונם, ומסתבר
שיש עודף של 5000 דונם. אם מתכננים אז הפחתה
ע"י קצוץ של 5000 דונם, זה ודאי לטובת הצלחת הענף. אבל אם מספר זה
של דונמים מקצצים להתאחדות האכרים ולא לסקטור ההסתדרותי, האם זה פוגע
בבחינת טובת הענף?

ש. שורש:

זה לא שייך לסעיף הזה.

מר נגבי:

מבלי להכנס לעצם הענין אני רוצה לומר מבחינה
משפטית כמה מילים, ובזה להפריך את ספקותיך.
ברגע שאתה כותב - "מבחינת טובת הענף" יש מקום לטענה שתמליץ בפני בית
משפט גבוה לצדק שלא טובת הענף היתה בפני המתכננים, אלא שיקולים
צדדיים, וכי אין זה לטובת הענף כאשר מקצצים רק לאחד ולא לאחרים, וכי
זו שרירות. בטוחני כי דבר כזה יבוטל אז על ידם.

ב. אזניה:

אני בכל תוקף מתנגד לנוסח הזה. מדוע
פתאם רק באגוזי אדמה ניסוה כזה. איזו
סינוואציה זו להכניס לחוק שמטילים על הממשלה לתכנן. מציעים למועצה
הצבורית לתכנן מבחינת טובת הענף. אשר לגבי שיקולים אחרים אי אפשר
לכתוב בחוק דבר כזה.

מ. אולמרט:

אם נכניס בסעיף 19 את הפסקא"כי אם יראה עצמו
מקופח בתכנון או בשטר יפנה לוועדת ערר", בכך
נפתור את הבעיה, ופה לא נחוץ אפילו להוסיף - טובת הענין. כאשר אתה,
ח"כ איכילוב אומר שלא צריך לגדל יותר פרדסים, הרי גם זה תכנון.

ע. איכילוב:

אני מבקש את ח"כ אולמרט לא למסור הודעה בשם
הארגון שלי שלא הוסמך לכך אף פעם.

ג. שוקן:

אני חושב שההתנגדות של ח"כ אזניה איננה מוצדקת.
אם כאן קובעים - "מבחינת טובת הענף", זה הרי
ברור, כי חברי המועצה הזו יהיו חקלאים ולא רק מגדלי אגוזי אדמה. מה
שאנחנו רוצים להשיג כאן הוא כי אלה אשר יישבו בתור מועצה לגידול אגוזי
אדמה יחנו את דעתם אך ורק על הענף הזה. יכול להיות שתהיינה מסגרות
תכנון גבוהות יותר, ושם ידברו על דברים אחרים. אבל בענין זה שידעו
שתפקידם לתכנן רק למטרת הענף הזה.

ע. איכילוב:

אני חוזר ואומר, לפי הדוגמא שנחתה. באם
יצטרכו לקצץ ב-5000 דונם על מנת לבלום עודפים
זה להצליח ולחורח הסוה. ארל את נמצא את זה לי. אני יחייב את הרי יד

היו"ר ב. אבניאל:
לכך הכנסתי את המילה - "מבחינת". כי אם קצצו 5000 דונם, זה לטובת הענף, אבל אם רק לך עשו זאת, לא יצא המקצץ מהבחינה של טובת הענף. ואם תגיש ערעור, חזכה בו.

י. אלון:
ההנחה היא שכל חוק המתקבל במדינה או קיים בה שווה לכל האזרחים. כל מה שנוגע לקפוח יש לנו סעיף שיעסוק בזה.

היו"ר ב. אבניאל:
אני מציע שאם לא תהיה הסתייגות נחאחד על הנוסח - "לתכנון מבחינת טובת הענף גידול אגוזי אדמה".

ה צ ב ע ה :

ההצעה נתקבלה.

נרשמת הסתייגות של ח"כ איכילוב.

ע. איכילוב:
אני מבקש מהמשפטנים של משרד החקלאות להביא לישיבות הבאות נוסח של צמצומים.

סעיף 4:

מר נגבי:
סעיף זה הינו הכרחי, כי אם גוף זה צריך להיות גוף משפטי נפרד מהמדינה, אנחנו צריכים לתת לו את האפשרות לרכוש נכסים, למכור וכו'.

סעיף 5:

מר נגבי:
לגבי סעיף זה בקשני מר כהן להעיר, כי השם הושמט של הסוכנות היהודית בחוק שלנו הוא - ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית.

ע. איכילוב:
יש לי כמה הערות לענין. לסעיף 5 (ב) אינני מחננד. פסקא (א) יש לי התנגדות אחת. למחוק את נציגות הסוכנות. והתנגדות שניה - שיהיה כתוב, "נציגי הממשלה שמספרם לא יעלה על ששית."

ברצוני להסביר כי אינני מתנגד לסוכנות היהודית, אבל עלי לחזור על דברים שאמרת בקריאה הראשונה בכנסת. הכוונה כאן היא לאותם מטעים הנמצאים בשטח של ישובים שהסוכנות מטפלת בהם, לגביהם שיהיה נציג סוכנות. המטעים עליהם מדובר כאן הם או של תנובה או של עמיר-ביעף. כשנגיע למינוי חברי המועצה, יהיה כתוב שזה בהתאם להיקף. אם תנובה והמרכז החקלאי ישקפו את ההיקף הזה, הם יקבלו שם אחד יותר. מצד שני יבוא ב"כ הסוכנות שהוא אחד נוסף. אינני מסכים לכפילות בייצוג. אם החוק יתמלא כפי שהוא, יש חשיבות למספר הנציגים במועצה, אם לוג זה יותר באחד או שניים או פחות. אין לכן צורך בנציג הסוכנות ולא יהיה כל קושי להזמין להתייצבות ולשאלות. אני רוצה לראות בועדה זו ועדה צבורית אשר השפעה מכריעה בה גם ליצרנים. על ידי ההרכב הזה של שלישי ב"כ הממשלה יוצרים אינסטנציה ולא מועצה. לדעתי 3 נציגי ממשלה מספיקים בהחלט. ביניהם ישנו ב"כ משרד החקלאות, ב"כ משרד מסחר ותעשייה, ועוד ב"כ של הממשלה. אני רוצה שבכך תקום מועצה אשר תייעץ לשרים בכל העניינים הנוגעים לגידול אגוזי אדמה. לפי הניסוח הזה של שלישי ב"כ הממשלה, ייצא כי שוב הממשלה תייעץ לממשלה. אני רוצה כי היצרנים ייעצו לממשלה. והיות ואין זה פוגע בכל הבניין המשפטי, אני אומר בפרוש כי נציגות של ששית חספיק בהחלט, ואז הייעוץ שלה יהיה דעת המועצה ולא דעת הממשלה. הרי בועדה לא יופיעו השוים, אלא פקידים בכירים של הממשלה, ואז ייצא כי זו תהיה מועצה של עובדי ממשלה שלהם תהיה הכוונה בישיבה.

ב. אזניה:
ברצוני להסביר לועדה בעיה אחת. בזה שאומרים כי פקידים בכירים ייצגו את הממשלה בועדה, אינני נבהל, כי חזקה עליהם כמומחים להיות כשרים לייעוץ. אשר לענין מספר הנציגים, אינני מבין איך לדבריו של ח"כ איכילוב ייהפכו השניים-שלישי למעוט. אינני קובע שום עמדה לגבי השאלה של נציג הסוכנות עד אשר אשמע הסבר מהממשלה על העניין הזה, אבל ברצוני להגיד שמ-6 להפחית ל-3, זה בכל זאת מרחק עצום לגבי ייעוץ וייעולות של שיקול דעת. כך יש באן שני צדדים

ב. אזניה: בסטואציות מיוחדות. צד אחד אומר, אנחנו איננו יכולים לדאוג רק לרווחים של היצור, אלא צריכים לדאוג גם ליצוא. מי ייצג את הדעה הזו במלוא משקלה כאשר זה יגיע להתנגדות? הבעיה בכלכלה הישראלית איננה של יכולת ייצור, אלא הייצוא. כי ייצור פנימי ללא ייצוא לא יוכל לאזן את כלכלתנו. מי יהיה המייצג את הדעה הזו שהיא תהיה דעה של מומחים? טענתי היא כי לשיקול דעת של מומחים צריך להיות משקל מספיק, ושליש איננו משקל מופרז.

ש. שורש: לדעתי נציג הסוכנות צריך להשתתף, כי לה חלק גדול בכל הייצור החקלאי. בטפולה מאזת ישובים, והיא גוף משפיע ומכוון. יחד עם זאת נראה לי הצורך להדגיש במקרה זה - המחלקה להתישבות - עם התיקון של מר נגבי.

אשר לצמצום מספר הנציגים של הממשלה, אני אינני בעד זה. אחד הדברים החשובים לגבי מועצות כאלה הוא שנציגי הממשלה יישבו וישתתפו בכל החלטות שתתקבל, על מנת שלא יהיה צורך שנית בשלב של מומחים עם הממשלה. אני לא הייתי רואה קפוח לו היה חצי חצי. תמיד צריך למצא הסדר עם הממשלה, אחרת העניין איננו מופעל.

ש. החקלאות ק. לוז: אני מבין שח"כ איכילוב הציע את הצעתו לאור המצב במועצה לשווק פרי הדר. אמנם זוהי השנה הראשונה ששם נציגי הממשלה מופיעים במספר זה של 3 מול 15. עד כה היו 4 נציגי צבור ו-3 נציגי הממשלה. מאחר וזו מועצה הפועלת שנים רבות, ורכשה נסיון והתארגנה יפה, מצאתי לנכון בתקנות שהוצאתי לצמצם את מספר נציגי הממשלה, או יותר נכון להגדיל את נציגי הצבור. יתכן כי בעוד שנים אחדות תהיה גם פה אפשרות לצמצם את נציגי הממשלה. לפי שעה בשלב הראשון של העבודה, מן ההכרח שיהיה מספר יותר גדול של נציגי ממשלה.

מ. אולמרט: אני חושב כי את נציג הסוכנות יש למחוק. נציג זה מצטרף הרי למניין של הממשלה, והוא יהווה את הנציג השביעי. לדעתי אפשר לראות את הסוכנות כגורם חולף עם העברת ההתישבות החדשה לבסוס, ואז היא תיוצג על ידי הממשלה, ואין לכן להכניס גוף שיש לו פרטנציות בחיי יום ליום להיות סמכות ממשלתית שניה.

אשר לשליש נציגי ממשלה. לדעתי אין אפשרות ליצור רוב גם עם שלישי, ויש להסתפק בששית. אני מוכן להעמיד זאת על 4.

י. אלמוגי: אני רוצה להוסיף כמה מילים להערותו של ח"כ איכילוב. אילו לא הוקמה המועצה, הממשלה באמצעה התחיקתיים היתה מכוונת כפי שהיתה עושה זאת. והנה כאן היא רוצה למזג שלשה אינטרסים. יצרנים, משווקים וכלל המדינה. הכרחי לכן הייצוג של שלישי, ולדעתי זהו דבר הוגן ונבון ואסור להפחיתו.

מר גוטגלט: ברצוני לציין כי הצרכנים אינם מיוצגים כאן.

היו"ר ב. אבניאל: אני מציע שנתאחד להוציא את נציג הסוכנות, ראשית בגלל כל הנימוקים שהושמעו, ושנית, כאשר קובעים כי המועצה תורכב מנציגי צבור, גם הסוכנות היהודית נכללת בזה.

מר נגבי: זה מתנגד לסעיף 8.

מר גן: לסוכנות יש משקל נכר בכל הענפים של המשק הצעיר, והיינו נאלצים להכניס ב"כ שלה בזכות מלאה, אחרת זה הפריע לעבודה. היו מקוים שהיינו אף צריכים להכניס אותם למזכירות המצומצמת לטובת מהלך העבודה.

היו"ר ב. אבניאל: ברצוני לשאול אם אפשר להתאחד על נוסח זה. "המועצה תורכב מנציגי צבור, מנציג אחד של הסוכנות, ומנציגי הממשלה שמספרם של נציג הסוכנות ושל נציגי הממשלה לא יעלה על 1/4 המספר הכולל של חברי המועצה."

מר גן: השיקולים ביחס למספר היו פשוטים. היינו מעוניינים שבמקרה והחלוקה תהיה לפי ההרכב, אם היצרנים מצביעים אחרת והמשווקים אחרת, ההכרעה בכל מקרה כזה תהיה בידי הממשלה. אם הם ייוצגו במספר של 6, אזי יחד עם 4 הם 10, וזה אפשרי.

אני פונה לשר החקלאות שיסכים לנוסח
המתוקן כדי שנתאחד סביבו.

היו"ר ב. אבניאל:

אינני יכול לקבל את הנוסח הזה.

שר החקלאות ק. לוז:

אני מעמיד להצבעה.

היו"ר ב. אבניאל:

ה צ ב ע ה :

ההצעה שהנוסחא חתיה בלי נציג הסוכנות,
ושמספרם הכולל של נציגי הממשלה לא יעלה
על ששית לא נחקבלה.

ההצעה של היו"ר היא הסתייגות אלטרנטיבית.

ע. איכילוב:

אני מעמיד להצעה את הנוסחא שלי - המועצה
תורכב מנציגי צבור, נציג 1 של הסוכנות,
ונציגי הממשלה שמספרם לא יעלה על $\frac{1}{4}$ המספר הכולל של חברי המועצה.

היו"ר ב. אבניאל:

ה צ ב ע ה :

הצעת היו"ר לא נחקבלה.

נרשמת הסתייגות על שם היו"ר ב. אבניאל.

סעיף 6:

אני מציע שיהיה כתוב כי שר החקלאות ימנה
מביניהם את י"ר המועצה ואת סגנו.

ע. איכילוב:

הנמקה קצרה. כאן הבעיה איננה רק בגידול,
אלא גם שווק תוצרת חקלאית. לפי עצם תפקידו מוסמך שר החקלאות
לדעת להתיר ולהחליט בבעיות של שווק. נמוק שני, ברגע שגורם
מסויים יש לו שני בעלי-בתים, איך זה לתועלת היעילות. במועצה
הזו צריך שיהיה אדם אחד שהוא יהיה הממנה ויעמוד בראש, ולא שנים.
אני יוצא כאן רק מנקודת השקפה של יעילות, ולא מבחינת קפוח.

כשמדובר בבטנים, יש פה גם ענין תעשיתי.
מייצרים מזה חלבה ושמן, ועם התפתחות
הענף זה הופך גורם תעשיתי חשוב. אינני יודע אז איזה חלק מזה
יתפוס הייצוא, או בכך שיחסוך לנו חלק של יבוא. יש, איפוא,
מבחינה זו חשיבות רבה לעמדתו של שר המסחר והתעשייה, אבל גם
לי נראה פגם אסטטי בחלוקה זו ששר אחד ממנה ראש מועצה ושר שני
ממנה את סגנו.

היו"ר ב. אבניאל:

אני מבכר את הנוסחא הבאה, אם שר החקלאות
יסכים לה. "שר החקלאות ימנה מביניהם יו"ר המועצה וסגן יו"ר המועצה,
בהתייעצות עם שר המסחר והתעשייה." אז הממנה ובעל-הבית הוא שר החקלאות.

בסעיף 28 כאשר מדובר על השרים, הכוונה
לשר החקלאות ולשר המסחר והתעשייה.

שר החקלאות ק. לוז:

גם במקרה זה אני מבכר את הנוסח - השרים
ימנו את יו"ר המועצה ואת סגנו.

היו"ר ב. אבניאל:

זה ענין רציני. אינני יודע כיצד תהיה
חלוקת התיקים בממשלה הבאה. יתכן שמשרדים
אלה יהיו בידי מפלגות שונות. מדוע, איפוא, להכניס וכוחים לענין
הזה. ח"כ איכילוב הציע כי שר החקלאות בלבד ימנה. אני מסכים כי
שר החקלאות ימנה את יו"ר המועצה ושר המסחר והתעשייה ימנה את סגנו.

שר החקלאות ק. לוז:

ההערה האחרונה של השר היתה עניינית ואני
מביז אותה. אני מציע לכן שיהיה כתוב ששר
החקלאות ימנה את יו"ר המועצה, בענין הסגן צריך להסדיר כאן.

ע. איכילוב:

כך אסור יהיה למנות סגן.

שר החקלאות ק. לוז:

אנחנו נמצא את המקום איפה לכתוב שיש צורך

ע. איכילוב:

ש. שורש:

אני רוצה להזכיר כי שנים היה קשה להביא הצעת חוק בנדון, כי היו השקפות שונות בין שני המשרדים האלה, מה צריכה להיות הפונקציה העקרונית, אם ייצוא או עניין המסחר והתעשייה. זכינו כעת שנקבע סטטוס מיוחד לגבר הזה. לפי גישתי צריך הדבר הזה להשאר.

שנית, שייאמר באפן מפורש, אם יש הסכם, שרואים את הצעת החוק הזו כחקדים גם לגבי אחרים. אני מציע את הסעיף כפי שהובא לכאן, וכי הסמכות תהיה בידי שר החקלאות למנות יו"ר המועצה, ואת הסגן ימנה שר המסחר והתעשייה.

מ. אולמרט:

גם אני חושב כך. שר החקלאות מטפל בענייני החקלאות, גידול עדוד וכל הדברים הקשורים בענף החקלאי, ושר המסחר והתעשייה מטפל בייצוא. אין צורך לסבר את העניין ואני מציע כפי שכתוב כאן.

מר גוטגלט:

אתמול גמרנו בממשלה את הנסוח של חוק שוק הירקות, אשר בנקודה זו הוא זהה עם חוק זה. הובעה משאלה בהתאם למה שהוחלט אתמול, לשנות גם כאן את הנוסח, במקום לכתוב שהשרים יקבעו, לתת פרוט בחוק עצמו. לדעת הממשלה הצורה הזו איננה יפה, שהשרים יקבעו בתקנות את חברי המועצה. הוצע לתת פרוט למי מתכוונים.

היו"ר ב. אבניאל:

אינני רואה מהטעם הטוב בקביעה מפורשת ששר זה קובע יו"ר המועצה ושר שני קובע את הסגן. אין זה גם טוב מבחינת יעילות עבודת המועצה שמיד קובעים ששני המנהלים הראשיים הם שתי רשויות נפרדות. אני הייתי מבכר את הנוסחה - "השרים יקבעו את יו"ר המועצה ואת סגנו".

ע. איכילוב:

הנסוח שאני מציע הוא - ממנים את נציגי הממשלה שר החקלאות ממנה את יו"ר המועצה, אפן מנויים של סגן יו"ר המועצה ונציגי הממשלה ייקבע על ידי השרים.

ה צ ב ע ה :

הצעת ח"כ איכילוב לא נתקבלה.

היו"ר ב. אבניאל:

אני משאיר לי את האפשרות להכניס הסתייגות בנוסח הצעתי אנכי והיא - המועצה תורכב, ואופן מינויים של נציגי הממשלה ייקבע על ידי השרים בתקנות. שר החקלאות ושר המסחר והתעשייה ימנו מביניהם את יו"ר המועצה ואת סגנו.

סעיף 7:

מר נגבי:

נאמר כאן לציין את המחלקה להתישבות של הסוכנות. ברצוני לומר כי אין זה גוף משפטי מוכר, ודבר זה יכול להשתנות בעתיד, לכן יש לציין הסוכנות.

היו"ר ב. אבניאל:

אני מעמיד להצבעה שתי הצעות.

ה צ ב ע ה :

עבור הנוסח למחוק את נציג הסוכנות - 3
נגד הנוסח הזה - 3

בעד ההצעה להשאיר את סעיף 7 כפי שהובא - 4
נגד הצעה זו - 3

נתקבלה ההצעה להשאיר את סעיף 7 כפי שהובא
נושמת הסתייגות של ח"כ איכילוב ואולמרט.